

OFRE I UDLANDET

af advokat Helle Hald, SIRIUS advokater

Hvis man bliver udsat for en forbrydelse mod sin person – det være sig vold, røveri eller seksuelle krænkelser – i et andet land, oplever man ikke alene de samme frustrationer og bekymringer som ofre i Danmark. Man må i mange tilfælde affinde sig med at være fuldstændig uden oplysninger om sagens efterforskning, en eventuel retssag og/eller, hvorvidt sagen bare "glemmes" af det stedlige politi.

Hertil kommer, at man er afskåret fra at få erstatning på lige fod med de personer, der har været udsat for en forbrydelse i Danmark og afskåret fra at få juridisk bistand. Eller er man det?

For mere end 5 år siden blev jeg sat i kontakt med en ung pige, der havde været udsat for en forfærdelig seksuel forbrydelse i et andet land, nemlig Spanien. Hun var blevet udsat for gentagne tilfælde af fuldbrydet voldtægt, mens hun var indlagt på et spansk universitetshospital. Sagen blev sådan set taget alvorligt nok i Spanien af det lokale politi og foranstaltede også en indenretlig afhøring af pigen – uden at der dog ved anvendelse af tolk var sikkerhed for, at pigen forstod hvad der foregik – og at retten forstod hvad hun sagde!

Gerningsmanden blev varetægtsfængslet og herefter rejste pigen hjem i forventning om, at hun ville høre fra de spanske myndigheder igen, og at hun i øvrigt ville blive hjulpet igennem systemet i et internationalt retssamfund.

Hun blev hurtigt klogere, og jeg kan indledningsvis afsløre, at sagen fortsat ikke er afsluttet!

Pigen blev i første omgang sat i kontakt med en advokat (dansk konsul), der tilskrev de danske myndigheder med anmodning om, at pigen fik juridisk bistand og anden fornøden hjælp i Danmark. Juridisk bistand blev flere gange afvist under henvisning til, at der ikke var såkaldt hjemmel til at beskikke en bistandsadvokat. Således fremgår det af den danske retsplejelov, at man kun kan beskikke en advokat for ofre, der har været udsat for forbrydelser i Danmark.

Efter spansk ret er der også mulighed for at få beskikket juridisk bistand. Det forudsætter imidlertid, at man opfylder de økonomiske betingelser – og efter spansk standard kunne pigen, der i øvrigt var førtidspensionist, ikke få gratis juridisk bistand. På baggrund af afslaget fra de spanske myndigheder – hvilket kom efter mere end 2 år – blev de danske myndigheder på ny kontaktet med henblik på at opnå juridisk bistand i Danmark. Hverken Civilretsdirektoratet, Justitsministeriet eller den stedlige ret fandt grundlag for at beskikke en bistandsadvokat for den unge pige, der fortsat ikke vidste ret meget om, hvordan det egentlig var gået med sagen i Spanien.

Godt 3 år efter den forfærdelig forbrydelse og uvished om sagen, fik undertegnede den ide at rette henvendelse til det stedlige politi i Danmark. Håbet var at dette var vejen frem til, at der kunne søges oplysninger via Interpol og til, at der kunne ske beskikkelse. Dette viste sig

at være en god beslutning og takket være en hjælpsom kriminalassistent lykkedes det at få interessante oplysninger i løbet af 3 måneder, hvilket faktisk også var i sidste øjeblik.

Således fik vi nu den ganske overraskende oplysning, at sagen skulle behandles ved Retten i Malaga 4 uger senere. Det var imidlertid kun ved helt privat hjælp i form af en i Spanien bosiddende dansker, at det lykkedes at få afklaret, at der var tale om en straffesag efter nogenlunde samme principper, som straffesager gennemføres i Danmark, og at man da naturligtvis ville lade pigen afgive vidneforklaring – hvis hun dukkede op!

Med henblik på at få gennemtruffet en beskikkelse blev pressen kontaktet, og 2 dage efter TV2 var begyndt at interessere sig for sagen, lå der en beskikkelse af undertegnede som bistandsadvokat for pigen.

Sagen i Spanien blev gennemført. Pigen blev afhørt som vidne under forhold og under omstændigheder, som det ville udfylde hele dette blad at fortælle nærmere om! Konklusionen på sagen blev, at gerningsmanden fik 13½ års fængsel. Han ankede på stedet og siden skete der absolut ingen ting i Danmark.

I godt 2 år forsøgte jeg igen via det stedlige danske politi at få Interpol til at komme med oplysninger om ankesagen, som jeg alene vidste skulle behandles i Madrid. Da det igen skortede på oplysninger og hjælp fra det offentlige system, kontaktede jeg på ny TV2, der havde de fornødne ressourcer til at rejse til Spanien og se nærmere på sagen.

Med journalistens besøg i Spanien kunne det konstateres, at der var afsagt dom i den højere instans ca. 3 måneder tidligere. Straffen var blevet nedsat til 2 år og 2 måneder – blandt andet fordi anklageren måtte ændre tiltalen til seksuel krænkelse i stedet for voldtægt, da vidnet ikke dukkede op. Realiteten er, at vidnet aldrig nogen sinde var blevet gjort bekendt med, at der var en straffesag, som hun skulle møde op i.

Journalisten interviewede diverse spanske juridiske eksperter, der udtalte, at man som offer selv har pligt til at gøre sig bekendt med, om der verserer en sag. Så ved vi det!

Afslutningsvist skal det om sagen oplyses, at pigen fortsat ikke har fået den hende tilkendte erstatning. Det danske Erstatningsnævn har afvist sagen under henvisning til, at forbrydelsen er begået i udlandet. Og i Spanien skal man anlægge en civil sag for at få erstatningen. Hvis det efter opnået dom, viser sig at den tiltalte/domfældte er insolvent kan den spanske stat angiveligt gå ind i sagen og udbetale erstatning.

Set i lyset af denne retstilstand, kan det undre, at jeg i adskillige tilfælde bliver mødt med afvisninger, når jeg retter henvendelse til politiet og retterne med henblik på at opnå den fornødne bistand til ofre for forbrydelser i udlandet.

Fornyelig blev jeg kontaktet af en ung pige, der har været udsat for at være blevet voldtaget af adskillige mænd – ligeledes i Spanien – og det er endnu ikke lykkedes mig at overbevise hverken politiet eller retten om, at man skal sætte ind med hjælp – både for så vidt angår den juridiske bistand og for så vidt angår at få sagen oplyst.

Det er mit håb, at vi i Hjælp Voldsofre kan være med til at få sat gang i debatten om at hjælpe vores danske statsborgere, der bliver udsat for forbrydelser i udlandet.